

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.



Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedžělske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščežetni w Budyschinje a płaczi šchtwórtlětnje 2.— hr. bješ porta.

5. njedž. po 3 kralach.

Čeř. 1, 3 6.

Sa zyrkej! Sa ponowjenje Šnješoweje zyrkwoje šo mozy wšchudže hibaja — to rěka niz sa tutón templ, w kotrymž šo ty-
džeń wot tydženja natwarjamy, alee sa šhromadžišnu tšhešćija-
now, kotrež šebi nowe waschnje žiwjenja pyta. Tak w ewangel-
flich krajach wšchudže, tež w našej Šařkej, šamo w našchim
šerbškim ludu! Lud, tež našch luby šerbški, žada sa ponowjenje
jeje šchtalta wot wšchnošće a wjednštwu horkach hačž do na-
šchich přjódštajeřtwow, šwobodu, wožiwjenje, pšhecziščeženje,
š mozam iebangelia po nowym čžařu. Tam šo wo biskopu kraj-
nym jedna, tu wo šastupjeřtwach a pomoznižariřtwach wořadow!
Njeh je tak, jeno šo zyrkej duchomnje š tym dobydže, hdyž šwon-
kownje wjazy šobudžěłaznych rukow dořtanje. Šo jenož žohno-
waze wěri, š wyšoka pošylnjowane, pšhes hłowu tak štawy džeja.
W telej myšli njeh nam japořhtol Pawol w lišče Šfařiškich, kiž
je tak prawje liřt sa zyrkej a wořady, tola pišče, jako hłóř sa
nařch čžař:

Bóh je nař požohnowal se wščem duchownym požohnowa-
njom pšhes Šhryřtuša po šwojim přjedywštajenju!

Požohnowal! Šajki rjany čžař šmy w lěče měli. Lěto,
lěčžo špodobanja, plódnošće a žohnowanja! „Tak dołho hačž
šem'a šteji, njedyrbi pšhestačž šhw a žně, lěčžo a šyma!“ A
hdyž we našchich štronach šyma tšheřka, šo žiwjenje wonkach wot-
pocžuje, dha na drugej položy našcheje šemje žně džerža a plódy
š polow a šchtomow nutšbjerjeja. Dobrota teho Šnješa nihdy
kónza nima! Tola hłubje: „Žaneho rjeřišeho šłowa w štarým
testamencze njeje hačž žohnowanje“ — je ničtó prařik! Štawišny

přenjeju čłowjekow šo hižo š tym pšchšpomnjenjom šapocžnu:
„Bóh požohnowa jeju.“ A historija patriarchow ma w tym šło-
wje šwoje dořonjenje: „W twojim šymjenju budža wšchitke
ludy na šemi požohnowane.“ Bóh je nař požohnowal, — se
pšchšstupom š profeczi a Šbóžnikej šwojeho luda, kiž pšchinjeke
„šhudym ewangelion, rošbitym šahojenje, šwjařanym wotwořa-
nje a špodobne lěto teho Šnješa.“ Šelko mozy, trořhta, jařnosče
a wjekełošće je šo žórliko, hdyž je Jeřuř pšchššhol a hiščeže
pšchšhadža. Čłowjekojo šo wobohacža w Bóřu a w tym Wótzu,
šo šměruja pšchi lubošćach, šylřach a dwělach šhudeho žiwjenja.
Šim šo šemja jako měřtno nadžije šjewi, hdyž je krařnje džěłacž
a špěwacž! D kajka krařnosč, hdyž duřche šo w tym Šnjeřu wot
wšchěch šnutškomnych šwjařkow šwobodne wjedža: Šeno takle
špěwa:

Šchtož pytal šym tak dołho štyřknitwoje,
To nětko je pšhes Šhryřta šmjercž mi date,
Nětk žiwjenje mam wěčnje w tym Šnjeřu šwjate,
D derje mi!

Šchto mohł takle š žyleje duřche špěwacž: „D derje mi!“ Ša-
pořhtol Pawol wyřka: „Požohnowal se wščem duchownym po-
žohnowanjom.“ Pštazy to šhoni, — žadazy namařa — tole du-
chowne žohnowanje! Škóždy, kiž je šbože něhdy hižo šo š Jeřu-
řom dořtalo, niz tym nahladnym, šamožitym a šdatym ale š tym
šnadnym, potřebnym a šařpiwanym! Šařo je čžař pšchššhol,
hdyž šo wšchemu ludu šbože a žohnowanje pošćicžuje. Šenož
budžemy niz šwjeršchnje šmyřleni a prošnje šloženi. Mój šerbški
ludo, šběhń šo po pobožnych wótžow waschnju šařo, šo by to
duchowne, niz to čželne jenož sa šwoje wjekele, wažne šubko a
lóřht měł, šo by to njebjeste niz šemšte jenož š wěrnemu špo-

Tola s nowa dachu so do liczenja! Bě so to dyrbjata, — tať hebi to myšlachu — wěsće mała smyška pschi wobliczenju stacž! Wěso! kať mohło to hinať bycž! Kať rěka to tola pola Mattheja 25, 5, 6? „Jako pať so tón nawoženja počomdži, buchu wone wschě sparne a wužnychu. Wo počnozj pať sběže so wołanje: „Slaj, nawoženja dže! Džicže won jemu napschecžiw!“ Potajkim pschiindže nawoženja počdnja posdžišcho! „Džen“ pať bě — kať to mēnjachu — telko, telkož „lěto“, kať to Gesefiel 4, 6 a 4. Mójš. 14, 34 počasuje. Bě to wulke jahorjenje, s kotrymž tuto wunamaťanje witachu! Esamo dosrawjene pľody njekhowachu domoj, jako so tón s nowa wobliczeny cžas pschibljowasche! Čim bóle poražaze bě to nowe poraženje! Jesuř Ahryst sažo njepschiindže a sažo spósnachu, so so sjebani! Wěrnoscž scžini so to pľowo, nam sapřijane Rom. 1, 22: „Sdnyž so so sa mudrych měli, so so bľasni scžinili!“

Wjele jich nětk sapadny do sľawneje njewěry, drusy stupichu sažo do zyrkwe wrócjo. Tola bě jich pschezo hišcže zpla cžrjoda, kotraž pschi adventistiskej wučbje wosta a sa wujasňnjom pytasche, cžehodla Jesuř Ahrystuř njebě pschischoť, město teho so bychu so wschitzj podcžijnyč dyrbjeli zple jaňnje rostwučazemu pľowu biblije, 5. Mójš. 18, 22: „Sdnyž profeta rěcži w mjenje teho Anjesa, a tola so to njestanje a njepschiindže, to je pľowo, kotrež tón Anjes njeje rěcžak, tón profeta je jo s křobľej hordoscžu rěcžak, tehodla njeboj so jecho!“ a tehorunja pľowo biblije Math. 24, 36: „Wot teho dnja pať a wot teje hodžiny njewě nichťo, tež jandželjo w njebjebach niz, hacž jeno sam mój wótz.“

Ahorjate wuwicže adventiskma.

Mjes tymi, kofsiž so psches wuwostacže Ahrystuřoweho pschikhada wottraschicž njedachu, bě tež žónska, s mjenom White, semře 1917. Tuta wustejesche so na to, so by tutu psched zřlym pľwětom tola hižo hřdženu a sařdženu wopacžnu wučzbu sđeržala. Wona scžini mjenujž „wunamaťanje“, s pomožu kotrehož adventistoj ženje wjazj do teje wustoscže pschińcž njetrjebachu, so dyrbjeli pschidacž, so so molili. Kotre je to nětk to wunamaťanje tuteje žónskeje?

White rjekny: to wobliczenje Millerowe je zple prawe. Molik pať je so Miller w tym, so je semja „ta pľwjatniza“, kotraž so w samym cžasju spali abo s wohenjom wučžicži, sčtož, wěso, sařopschińdženje Ahrystuřowe we hebi wobjawěje Sdnyž Dan. 8, 14 wuložujesč, njekměšč 2. Pětra 3, 7 a 10 sa to trjebacž ale 1. Pětra 4, 17: Mřz semja ale njebješa so ta pľwjatniza, kotraž dyrbi cžisčžena bycž!

Sacžrunje biblija jaňnje doseč wupraji, so w njebjebach žaneho ruma njeje sa hrěch a so ničjo njecžiste do njebja njesańdže, dha tola tež tuta wopacžna wučzba wěrzazjch namata. Wot cžeho pať dyrb'achu to nětk njebješa wučžisčžene bycž? Wot rosomnosče kabata wotřwjeczenja, praji White, wot rosomnosče teho, so bu njedžela wustajena. Gene „widženje“ bě jej to wujasňniko, so Jesuř Ahrystuř njemóžesche w lěcže 1844 pschicž na semju a to tehodla, dokelž kšesčženjo niz kabat ale njedželu pľwjecazchu. Wot lěta 1844 hem nětk Jesuř Ahrystuř wuschmórne s knihow žiwjenja mjena wschěch tyh, kofsiž kabat njeřwěcža, njech tež hewak do Ahrystuřa wěria! Sdnyž budže zple cžłowjestwo warnowane psched hrěchom, so kabat njeřwěcži, potom móže Jesuř pschicž k hřdženju na semju. To snamjo teho swěrečja (Ejewj. Jana 14, 9—11) je „řwjeczenje njedžele.“ —

Sacž do lěta 1861 njemějachu adventistoj žaneho wulkeho pschiwiska. W tutym lěcže saľožichu knihownju, psches cžož wopacžnu wučzbu daloko roščerjachu. Posdžišcho saľožichu tu tať mjenowanu „Internationale-Traktatgesellschaft“ w Hamburgu. S wulkej licžbu pschicžahuja do wřow, so bychu ludžow piřma nanusowali a wopacžnu wučzbu roščerjeli. Napřma jich knihi

so s wjetřcha tajke, so ludži prawje wabja, n. psch.: „Jesuřowe žiwjenje“, „Stawisna japoschťow“, „Sbóžnoprajenja“, „Sakžba jandželow“, „Widženjewidžer na Patmos“ (Seher von Patmos), „Wěsčženja Danielowe“, „Sswěta stawisny w pľwětle biblije“, atd. S hromadami roščerjeja tež cžasopřj, kať „Gute Gesundheit“, „Zionswächter“, „Herold der Wahrheit“ a sa džecž „der kleine Freund“. Pschi tym proscha tež sa „miřionstwo“, wěso je to miřionstwo sa adventistow, s kotrymž jich wopacžnu wučzbu roščerjeja. (Pschichodnje dale.)

Socrates.

(Stónčjenje.)

„Duž hlej!“ rjeknu tu Socrates, „s tajkich mužow pať tola wobsteji lud Athena! Ty so teho jenotliweho njebojisch, kať mohł dha so ty jich, hřdž so sřhromadženi, bojecž?“ —

Sokratowi šhulerjo so nam zřly kopřu tajkich rosmokwjenjow Sokrata wukhowali. Woni běchu jemu s zplej wutrobu pschikšileni a wřachu na nim. Kad skomdžichu wschě swěrečlenja, jeno so móžachu pschi pľwojim wučerju bycž. Prjedy napomnjeny Antisthenes křodžesche džer wote dnja poč mile daloko do města, so by pschi Sokracže bycž mohł. Druhi mřodženz, s mjenom Euclides, bě tať lacžny po wučbje Sokrata, so jara husto, kamo s Megara do města pschikhadžesche, a Megara bě wo 4 mile sđalene, jenož so by sažo na džer pschi pľwojim wučerju pschewnacž mohł. Jako so potom sta, so Athenřj wobydlerjam Megary sastup do města Athena saľasachu — mějachu hidu, — a kamo křmjertne křostanje postajichu sa tyh, kotrychž bychu sařkľapili, dha tola Euclides so njeda wottraschicž. Na žónstus pschewobleťany swěri hebi na wjecžor so psches wrota do města krunyč, jenož so by Sokrata křyschaf. To jecho kamo křmjertne křostanje wottraschicž njemóžesche.

Aeschines běšche křudy mřodženz. Žadasche hebi jara, so by pola Sokrata mohł šhuler bycž, njeswěri pať hebi, so jemu bližicž, dokelž bě křudy. Socrates pytny, sčtož hebi Aeschines pschewesche a so jecho woprascha: „Sčto so to pschede mnu bojisch?“

„Dokelž ničjo nimam, sčtož bych tebi dacž mohł,“ wotmolwi Aeschines.

„Ei!“ rjekny Socrates, „Njewožijch ty sam ničjo? Njedasch dha mi ty něsčto, hřdž so mi sam dasch?“ Tať bu Aeschines pľwěrnny šhuler Sokrata. —

Kas džesche Socrates psches město. W hřstym pschekhodže jetka Xenophona. To bě rjany mřodženz a lubjesche wjele. Socrates cžysche rad, so by jecho sa šhulerja měť. Duž jemu tam kř do pucža tytny. Xenophon posasta. „Praj mi tola, rjekny Socrates, „hřže muťu kupujesč!“

„Na wřach!“ wotmolwi Xenophon.

„A hřže wotij?“ praschesche so Socrates.

„Tež tam!“ bě wotmolwa.

„Sđže pať džesč, so by dobrny a mudry bymal?“

Xenophon bu satorhñjeny. „Bój se mnu!“ džesche Socrates, „ja cžzu cži to počasacž!“ Wobaj busčtaj najľěpschej pschewcželaj.

Tať mějesche Socrates džer wote dnja cžrjodtu mřodženzow wokoľo hebe, kofsiž pilnje wuknychu. Mjes nimi bě tať někotry, kotrehož so posdžišcho do najřľawnisich mužow stareje Gričisťeje licžili. Sľawa Sokrata bu daloko a ščeroťo rosnjekena a kamo měščnřj w pľwjatym měscže Delphi wuprajichu, so je Socrates najmudriřchi cžłowjet.

Zyrkej a stat.

Prózowanje Sserbow wo jich spomóžne zyrkwine sarjado-
wanje w sakskej Sužizy je wuspěcha měło, njech tež niz dopjel-
njenja pschezo namakalo. Synoda je 25. januara namjet wu-
bjerka pschijala, kotryž ma ho tak: „Pšchi wudaczu we wustawje
§ 33, wotdžěl s naspomnjeneho satorja ma ho na pschecza Sser-
bow po móžnosći dźiwacž a pschede wschēm ma ho rozpomnicž,
tak měło ho swěšćicž, so w herbstoněmski a němstokerbskich wo-
žadach mohło ho prawo zyrkwineho radžicžela psches jeneho
herbskeje rěče móžneho duchowneho (zyrkwineho radžicžela abo
naměstnika zyrkwinskeho radžicžela) wufonjecž.“

Snjes president dr. Böhme budže se Sserbami wo jich
pscheczach a žabanjach dale jednacž.

W tutej wězy je dale dželata herbstka shromadźisna w Budy-
schinje 25. januara a sa saklad dalšeho jednanja 4 dypki
postajila:

- herbstka superintendentura.
- sjednoczenje wschěch herbstoněmskich a němstokerbskich
wožadow w Sakskej do jeneho wožebiteho swjasta.
- herbstki synodala.
- herbstki superintendent ma ho wolicž.

S dobow bu „wubjerł ewangelskich Sserbow“ wuswoleny,
kotryž tulkhwilu se hšdom Sserbow se wschěch koncziin wobsteji.
Je hižo 30. januara w tutej wězy dale dželat. Tutón wubjerł
je nusny a wažny. Njech wón wschēje móžneje pomocy a pod-
pjeru namaka a njech ho jemu jeho dželto derje radži, nam Sser-
bam k žohnowanju Bohu k česći! —

Pšchi sberanju zyrkwineho dawanja po notym waschnju,
je ho wulki njedostatk wufopal, kotryž je wulkim kaž małym wo-
žadom se škodu, nijenujzy, so czi wobšedzerjo ležomnosćow,
kotsiž we wožadze nješydla, hšwoje dawanje tež do wožady nje-
placža, šu to wožebje rycžerkubla. Tak šhubi po tutym posta-
jenju na psch. jena mała wožada dawki hšwojeho jenicžteho ry-
cžerkubla a druhich kublow, kotrež ma rycžerkubler, jena wulka
wožada 4 rycžerkubla, a pschi wschēm sdaczu placži to jedny ry-
cžerkubler hšwoje dawki w Pruskej. So by ho tole, hinał sarja-
dowale, ja tym dyrbjale stacž niz jeno zyrkwine wožady, ale tež
škulste a politiske gmejny, tež tute šu škodowane.

„Ja chzu tebe požobnowacž a ty budžesch požobnowany.“

Njeho Běrnik bēšche w Strózi pola Rakez hšwěrnny a wē-
rjazy wučer. Eswoje wožebite wješele mějesche na hodownych
khoralach. By tež šam šłowa a šchtucžki hšwjateho pišma k spē-
wanju sestajal a je potom se hšwojimi škulskimi dželčimi spēwat.
Šacžrunje bē rodženy Němž, lubowasche tola herbstku rěčž a
rěčesche a wučesche a spēwasche tež herbstki. Wōa semrē 77 lēt-
ny w lēcze 1900.

Šody 1920 hrajachu škulste dželčzi w Strózi hodownu sta-
wšmu. Jako bēchu šfōncžili, wustupi se šrijedžisny pschihlado-
warjow nješnaty nēhdže 60 lētny muž a praschesche ho, hacž
šmēł tež jedny hodowny šhērlušch sanjesčž. Wēšo ho jemu do-
woli. A wón šaspēwa, nutrny, hšuty a pošlucharjow hšujo
po dźiwnyh hšoku tōn šhwalbnny šhērlušch jandželow: „Čžesčž
budž Bohu we wyšokosći, mēr na šemi a čžlowjekam dobre špo-
dobanje.“ A jeho spēw woprawdže natwari tych pschitomnych.

Šchtō bē tutón muž a š wotkal mějesche hšwój spēw? Nēhdū-
šchi šhuleč Běrnikowy, šyn němškej šstarscheju, kiž bē wo wšy
w šhuli trochu herbstki nawuknył, šhulu wukhodžiwšchi pał

Strózu wopuschčžil a ho w němštim mēšcže, w Draždžanach,
horjedžeržal. A tutón Němž njebē šabyl tōn herbstki hodowny
šhērlušch, kotryž bēšche nēhdny pola Běrnika wuknył, a po lētach
ho do hšwojeje domišny wrōcžiwšchi a do hšoczenza šastupiwšchi,
hdžēž ho wot dželčzi hodowna hra hrajesche, čžujesche ho hšydom
nawabjenty wot ducha, tōn šhērlušch sanjesčž, kiž bēšche nēhdny
jako dželčzo wuknył, k hšwojemu a druhich ludži natwarjenju.
Šak derje bēšche wuknył, wobšhowal a pschi škladnosći natožil!
Šajte žohnowanje je mēł wot hšwojeho pobožneho wučerja a šak
bu tōn pobožny wučer hšicšcže po hšwojej šmjerczi psches njeho
š požohnowanjom ša pschichodny narod! R. R.

S bliska a š daloka.

Kantor Rito Schwjela, redaktor a wudawač Bramborskeho
Zašniku je 26. januara tuteho lēta š tuteje čžafnosće wušchol,
dožpivšchi nimale 86 lēt šemškeho žiwjenja. Šakž šaidžene lēto
to nam hšerjesche hšwěrnnyh herbstkich wōtčiznow, šak to tež to no-
we šapocžina, njech tež tu wušnacž šmēmny a dyrbinny, šo je se
Schwjelu nam jedny woteschol, kotryž je mēł tych lētow pošnu
mēr a runje šak teho dželta a teje prózy šopatu mēr. Ale
wōdžer a šarschi našchich Delnjolužiskich Sserbow je nam tola
nim ho minyl. A šak žarujemy my Šornjolužizy Sserbjo
š našchimi Delnjolužicžanami a pschede wschēm se šawostaje-
nymi tuteho wōtčizna ša nim, niz pał hinał, hacž šo ša nim
wolamy jene wutrobne: „Mēj džal do wēčnosće!“ — Rito
Schwjela bē burški šyn, rodženy 21. februara 1836 w Caspach
pola Šhocžebusa. Eswoje přenje wučerške šastojnstwo šastara-
šche w Žargonju wot lēta 1856, w lēcze 1861 pschēšydli ho do
Wōšlinka a we lēcze 1866 do Šjarboschza. Šam je hacž do lēta
1910 š wučerjom a kantorom byl a šak hšwoje 54 lēt we škul-
škej šlužbje došonjal. W lēcze 1910 pschēšydli ho na wumjent
do Šhocžebusa. Wjazy hacž 54 lēt pał, móžesch prajicž hšwoje
žyle žiwjenje je šak we hšwěrnnyh a pilnyh dželē herbstkeho luda
a je byl hšes delnjolužiskimi špišowacželemi najpilnišchi a naj-
hšwěrnnišchi. Jenicžle delnjokerbske nowiny „Bramborski Zašnik“
wudawasche 50 lēt a došonja š tym plōdne dželto ša šdžerženje
Sserbowštwu w Delnej Sužizy. Šež herbstkich knihow mamy
wot njeho, šak: „Nowšche wojnske wobraški š toje pschušto-
awštriskeje wojny 1866.“ — „Nikodemušowe knihy, 1867.“ —
„Šryžowe pjatkaške knihy 1895.“ a druge. Šehorunja je naj-
wjazy šobu dželat pschi šhērlušchowych knihach. A tež „Sužiza“
je nastawki wot njeho wosšewjala. Š jenyh šłowom, herbstki
muž, kiž hšwoje možy hšwojemu mašemu to bēdžazemu ludej
wēnowasche hšwěrnje hacž do šmjercže, je po woli nješeskeho
knjesa hšwoje dołholētne dželto škožil! Wōh Šnjes špožčž jeho
dušchi mēr we wēčnosći! —

Bamž Benedikt XV. je 20. januara tuteho lēta w Romje
šemrēł. 4. šeptembra 1914 bu ša bamža šrōnowany. Š jeho
mjenom budže šjednocžene wobnowjenje Mišchnjanškeho šbštop-
štwu w Sakskej. 2. februara wotmēje ho škonflawa, t. r. šardina-
šlojo budža w Romje noweho bamža wolicž.

Šištowanje. M. w Šr. ša šeptuagesima. — M. w Ša. ša
šexagesima.

Šamolwity redaktor: šaral Wyracž w Šošacžizach.

družštwu š wobmj. ruł. w Budyšchinje.

Čžišččž a naklad: Ššmolerjež knihicžišččžerunja, šap.